# Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30517

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i (SALÖ), Özdemir ve Kütküt (2015) taraf?ndan geli?tirilmi?, e?itim kurumlar? ba?lam?nda liderlerin sosyal adalete yönelik davran??lar?n? ve tutumlar?n? ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçt?r. Ölçek, liderlik davran??lar?n?n üç temel boyutu olan **Destek**, **Ele?tirel Bilinç** ve **Kat?l?m** faktörleri etraf?nda yap?land?r?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik özelliklerinin detayl? istatistiksel analizlerle s?nanmas?n? içermi? olup, elde edilen sonuçlar ölçe?in kuramsal yap?s?yla veri seti aras?nda mükemmel bir uyum oldu?unu göstermektedir.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Adalet Liderli?i, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Liderlik, Psikometri, E?itim Yönetimi, SALÖ

## Yazarlar

Murat Özdemir, Bü?ra Kütküt

## Amaç

Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i (SALÖ), e?itim ortamlar?nda görev yapan liderlerin (örne?in okul yöneticileri) sosyal adalet ilkelerine ne ölçüde ba?l? olduklar?n? ve bu ilkeleri uygulamaya yönelik sergiledikleri davran??lar? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirlemek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, liderlerin e?itsizlikleri giderme, farkl? görü?lere aç?kl?k ve payda? kat?l?m?n? te?vik etme düzeylerini ölçmeyi hedefler.

## Yap?

SALÖ, literatürde kabul gören Sosyal Adalet Liderli?i kuramsal çerçevesine dayanarak geli?tirilmi?tir. Ölçek, toplam 24 madde ve üç ana faktörden olu?maktad?r. Bu faktörler, liderli?in sosyal adalet boyutunu olu?turan temel bile?enleri temsil eder:

**Destek (12 Madde):** Liderin, takipçilerinin ba?ar?s?zl?klar?n? önlemeye yönelik tedbirler almas? ve onlara duygusal/fiziksel destek sa?lamas?.

**Ele?tirel Bilinç (9 Madde):** Liderin, mevcut durumu sorgulama, farkl? görü?lere aç?k olma ve sosyal e?itsizliklerin fark?nda olma düzeyi.

**Kat?l?m (3 Madde):** Liderin, karar alma süreçlerine payda?lar? (örne?in ö?retmenler veya ö?renciler) dahil etme ve ortak hareket etme iste?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Veri setinin faktör analizine uygunlu?unu belirlemek için öncelikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Küresellik Testi uygulanm??t?r.

Yap?lan analizlerde KMO de?eri .95 olarak hesaplanm??t?r. KMO de?erinin 1'e yak?n olmas?, örneklem büyüklü?ünün faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, Bartlett Küresellik Testi istatistiksel olarak anlaml? ç?km??t?r ($\chi$2=5561,536, p <.001), bu da veri setinin çok de?i?kenli normal da??l?ma sahip oldu?u ve faktör analizi için uygun oldu?u sonucunu desteklemektedir.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, AFA sonucu elde edilen üç faktörlü yap?n?n Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile s?nanmas?yla gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, model-veri uyumunun mükemmel oldu?unu göstermi?tir.

DFA sonucunda, tüm maddelerin t-de?erlerinin anlaml? oldu?u (p< .05) gözlenmi?tir. Uyum indeksleri incelendi?inde, $\chi$2 de?erinin serbestlik derecesine oran? 2.11 olarak hesaplanm??t?r. Bu oran?n 3'ün alt?nda olmas? "mükemmel uyum"a i?aret etmektedir. Ayr?ca, RMSEA de?eri 0.05 olarak bulunmu?tur (0.08'in alt? iyi uyum anlam?na gelir). Di?er uyum iyili?i de?erleri ise GFI = .97, AGFI = .96, CFI = .96, NNFI = .95 ve NFI = .92 olarak elde edilmi?tir. Bu bulgular, Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i'nin üç faktörlü kuramsal yap?s? ile toplanan veriler aras?nda yüksek düzeyde bir uyum oldu?unu kesinle?tirmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri ard???k olarak kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in latent yap?s?n?n üç faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur: Destek, Ele?tirel Bilinç ve Kat?l?m.

DFA ise bu üç faktörlü yap?y? test etmi? ve modelin veriyi ba?ar?l? bir ?ekilde aç?klad???n? kan?tlam??t?r. Elde edilen istatistiksel uyum indeksleri ($\chi$2/df=2.11, RMSEA=0.05), modelin sadece kabul edilebilir de?il, ayn? zamanda mükemmel bir uyuma sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçek toplamda 24 maddeden olu?maktad?r.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Format:** Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** E?itim Yöneticileri, Okul Personeli veya Ö?retmen Adaylar?

**Ya? Grubu:** Yeti?kin

**Popülasyon Detaylar?:** Geli?tirme çal??mas? Türkiye'deki e?itim kurumlar? ba?lam?nda gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Metodolojisi:** 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum).

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Adalet, Liderlik Davran??lar?, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Destek, Ele?tirel Bilinç, Kat?l?m, Psikometrik Özellikler

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?:** Bilgi mevcut de?il.

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** Bilgi mevcut de?il.

**Yaz??ma Adresi:** Murat Özdemir (mrtozdem@gmail.com)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek geli?tirme çal??mas? 2015 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar Murat Özdemir ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal makalenin ba?lant?s?: kefad.ahievran.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: sosyal-adalet-liderligi-olceginin-salo-gelistirilmesi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

## Kaynaklar

Özdemir, M. ve Kütküt, B. (2015). Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i'nin (SALÖ) Geli?tirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çal??mas?. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fakültesi Dergisi, 16*(3), 201-218.

Tav?anc?l, E. (2005). *Tutumlardan ölçek geli?tirme.* Ankara: Nobel Yay?n Da??t?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?encan, H. (2005). *Sosyal ve davran??sal ölçümlerde güvenirlik ve geçerlik.* Ankara: Seçkin Yay?nc?l?k.

Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling.* New York: Guilford Press.

## Sosyal Adalet Liderli?i Ölçe?i Maddeleri

**Destek (12 m):** Ba?ar?s?zl???m?z? önleyecek tedbirler al?r.

**Ele?tirel Bilinç ( 9 m):** Farkl? görü?lere aç?kt?r.

**Kat?l?m (3 m):**Seçmeli derslerin belirlenmesinde görü?ümüzü al?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM